

Λ Α Τ Ι Ν Ι Κ Α Π Ρ Ο Σ Α Ν Α Τ Ο Λ Ι Σ Μ Ο Υ Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Σ Τ Ι Κ Ω Ν Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: **Σάββατο, 20 /12/ 2025**

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque **in periculo** res sit. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

2. {...} Nec magis vituperandus est proditor patriae **quam proditor** communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos.

3. Iulia, Augusti filia, mature habere coeperat canos, quos legere secrete solebat. Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

4. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset. Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

5. Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit. {...} Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium **amoris** mei erga te tale consilium molientem: experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset».

6. {...} solus P. Scipio Aemilianus cum toto senatu dissensit: «Neutrum» inquit «mihi mitti placet, quia alter **nihil** habet, alteri nihil est satis». Nam Scipio Aemilianus aequae malam imperii magistram iudicabat inopiam atque avaritiam. Qua sententia

graviter et sine ulla malevolentia dicta Scipio obtinuit, ut neuter in provinciam mitteretur.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

- **βλ. βιβλίο Εν δυναμει**

Μονάδες **20**

B1a) Τι γνωρίζετε για τον Οράτιο και το έργο του;

Μονάδες **4**

β) Να συμπληρώσετε τα κενά.

1. Η συνοψίζει τις βλέψεις και τις προοπτικές της εποχής του Αυγούστου για οικουμενική και αιώνια κυριαρχία των Ρωμαίων, αιτιολογώντας το ρωμαϊκό Αναγνωρίστηκε εξ αρχής ως το έπος των Ρωμαίων. Ο ποιητής της επέδρασε ίσως όσο κανείς στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία μέχρι και σήμερα. Ο Αυγουστίνος, ο Πετράρχης, ο Δάντης, ο Σίλλερ είναι μερικοί μόνο από τους μεγάλους Ευρωπαίους λογοτέχνες για τους οποίους αποτέλεσε πρότυπο.
 2. Ο τελευταίος από τους ελεγειακούς, ο, γράφει και επική ποίηση, αλλά την ανανεώνει: δημιούργησε μια μυθολογική «αντι-Αινειάδα», τις(.....).
- Αινειάδα , imperium , εθνικό , Οβίδιος , Μεταμορφώσεις / Metamorphoses

Μονάδες **6**

B2. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται:

- **δυόσμος-** *persuadet* (στο 1ο κείμενο), **αιμοδότης-** *proditor* (στο 2ο κείμενο) , **ειδωλο-***vidisse* (στο 3ο κείμενο) , **ορμή-***orta est* (στο 4ο κείμενο) , **πειρασμός-** *experiri* (στο 5ο κείμενο)

Μονάδες **10**

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική __ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- **res** : αφαιρετική ενικού. **re**
- **casu** : αιτιατική ενικού. **casum**
- **Ille** : δοτική ενικού του ουδετέρου . **illi**
- **utilitatem** : γενική πληθυντικού και αιτιατική πληθυντικού . **Utilitatum/ium, utilitates/is**

- **is** : αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό. **eas**
- **mature** : τους άλλους βαθμούς του τύπου. **Maturius/ maturrime**
- **consilio**: γενική ενικού. **Consilii/i**
- **pater**: γενική πληθυντικού. **patrum**
- **locum** : αιτιατική πληθυντικού. **loca**
- **suum** : γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος του β προσώπου. **tuarum**
- **magna** : αφαιρετική ενικού στον συγκριτικό και υπερθετικό. **maiore/maxima**
- **hoc** : γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος. **harum**
- **tibi** : γενική πληθυντικού. **vestri/vestrum**
- **solus**: γενική και δοτική ενικού. **solius/soli**
- **alteri** : γενική ενικού. **alterius**
- **imperii** : αιτιατική πληθυντικού. **imperia**

Μονάδες **15**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- **gerantur**: γ πληθυντικό Υποτακτικής Παρακειμένου Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **gestura fuerint**
- **abiciat** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα. **abicienti**
- **sperent** : δοτική γερουνδίου. **sperando**
- **laudandus** : αιτιατική Σουπίνο. **laudatum**
- **habere** : γ ενικό Υποτακτικής Παρατατικού της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **habenda esset**
- **malo** : γ πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή. **mallent**
- **nuntiavisset** : α πληθυντικό Υποτακτικής Υπερσυντελικού στην άλλη φωνή. **Nuntiati essemus**
- **orta est**: αιτιατική ενικού μετοχής Μέλλοντος . **orituram**
- **poposcit** : αφαιρετική σουπίνο. **postulatu**
- **experiri**: απαρέμφατο Μέλλοντος. **experturam esse**
- **essem interemptura** : α πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού στην ίδια φωνή. **interimeremus**
- **dissentit** : β πληθυντικό Προστακτικής Ενεστώτα. **dissentite**
- **iudicabat** : γ πληθυντικό οριστικής Υπερσυντελικού. **iudicaverant**
- **obtinueit** : γ πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού. **obtinerent**
- **mitteretur** : γ ενικό Υποτακτικής Υπερσυντελικού στην άλλη φωνή. **misisset**

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ **Δ'** (Συντακτικό __/ 30)

Δ1. Hac re audita : Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους (Να ληφθεί ως χρονική).

- **Cum Augustus hanc rem audiverat**
- **Cum Augustus hanc rem audivisset**
- **Postquam/ubi/simul/ut Augustus hanc rem audivit**

Μονάδες **3**

Δ2. Cui secreto Porcia «non est hoc» inquit «temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem:

Να μετατρέψετε την υπογραμμισμένη περίοδο λόγου από ευθύ σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση **Porcia dixit ei**

- **Porcia dixit ei non esse id temerarium factum suum, sed certissimum indicium amoris sui erga illum tale consilium molientem**

Μονάδες 5

Δ3. (Sertorius) dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti : Να μεταφέρετε στον ευθύ λόγο το υπογραμμισμένο απόσπασμα.

- **"visum in somno mihi est cervam, quae periit, ad me reverti "**

Μονάδες 2

Δ4. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret : Να μεταφέρετε στον ευθύ λόγο τα υπογραμμισμένα απόσπασμα.

- "Epistulam ad amentum tragulae **adliga** et intra castra **abice** ! "
- "**Ego** cum legionibus celeriter **adereo**"
- "**Mittam** tragulam"

Μονάδες 5

Δ5. Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere **quominus id faceret** : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση και στη συνέχεια να τη μετατρέψετε στον ευθύ λόγο.

- δευτερεύουσα ονομαστική πρόταση του *quominus* ως έμμεσο αντικείμενο στο απαρέμφατο *deterrere*· εισάγεται με τον σύνδεσμο *quominus*· εκφέρεται με υποτακτική, επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*voluit*) και αναφέρεται στο παρελθόν (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).
- "**Noli facere hoc!**"
- "**Ne feceris hoc!**"

Μονάδες 4

Δ6. Porcia, Bruti uxor cultellum tonsorium quasi **unguium resecandorum causa** poroscit : Να δηλώσετε τον σκοπό με όλους τους τρόπους αφού πρώτα μετατρέψετε τη σύνταξη της **σημειωμένης φράσης** από παθητική σε ενεργητική.

- Unques resecandi causa
- ut Porcia unques resecaret
- quae unques resecaret
- in/ad resecandum unques – unques in/ad resecandos (γερουνδιακή υποχρεωτική έλξη)
- resectum unques

Μονάδες **5**

Δ7. *Nec magis vituperandus est proditor (nobis)* : Να μεταφέρετε τη πρόταση στην ενεργητική σύνταξη με τη χρήση του ρήματος **debeo**.

- Nec magis **nos debemus vituperare proditorem**

Μονάδες **4**

Δ8. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** όρους του κάθε κειμένου.

- **βλ. βιβλίο Εν δυνάμει**

Μονάδες **2**

Επιμέλεια Θεμάτων: *Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα*

Studiosae studiosique, bonam fortunam,
cum plurimo amore!

Et mementote! Sapientia virtus est!!!